

Bidegurutzean diren sei emakumeren zebra bidea

Garazi Karrera Lopetegi

DONOSTIA— Erronkarik ezean, ez da narrazio libururik Nerea Loiola Pikazarentzat (Deba, Gipuzkoa, 1985). Izan ere, «zailtasun horretatik» idazten du Loiolak: «Orain arte egin gabekoak egin nahi izan ditut. Begirada ezohiko lekuetan jarri dut, eta uste dut beti idazten dudala hortik, niretzat hor hartzen baitu zentzua idazkuntzak. Gai izango al naiz hau egiteko?». Esan daiteke, nolabait, *Zebrak eta bideak* (Erein) kaleratuz erantzun diola idazleak galderari.

Sei zenbakia da narrazio bildumaren epizentroa: sei ipuin, sei emakume, sei bidegurutze eta sei iraultza. Dena den, ez da horiek guztiak lotzen dituen zebra biderik. «Ipuinak autonomoak dira, independenteak; ez dago hari narratiborik», azaldu du idazleak. Edonola ere, Inazio Mujika argitaletxeako editoreak ipuin horien guztien atzean dagoen idazlearen «idazluma» nabarmendu zuen atzo, Donostian egindako aurkezpenean: «Nerearen [Loiola] kontatzeko modua oso identifikagarria da, eta hori, beste zenbait gauzaren artean, atmosfera sinesgarriak eraikitze moduan ikus daiteke». Beraz, editorearen hitzetan, istorioek loturarik izan ez arren, Loiolaren kontatzeko moduak batasuna ematen dio liburuari.

Duela hiru urte hasi zen Loiola lehen ipuinak idazten, eta, prozesu horretan, istorio bakoitzari bere espazioa eskaintzeko aukera izan du, «libre uzteko, izan nahi edo izan behar duenari askatasunez izaten uzteko». Hortaz, liburu ipuin laburrek eta «arnasa luzeak» osatzen dute, protagonisten ahotsetik ez ezik, kanpo narratzaile batek kontatutako ere badirenak. Era berean, egitura klasikoari jarraitzen diote zenbait pasartek; besteek, berriz, «gehia go edan dute» esperimentatiziotik.

Sei ipuin

Maitasuna, desioa, sexua, emakume gorputza, gizarteak ezarritako genero espektatibak, amatasuna eta beste zenbait gai maiz azaldu arren, mami aldetik oso istorio ezberdinak idatzi dituela adierazi

LITERATURA. Nerea Loiola idazlea *Zebrak eta bideak* liburuaren aurkezpenean, atzo, Donostian. JAGOBA MANTEROLA / FOKU

du Loiolak. *Ardi galduak* da lehenena, eta bertan, ustez desiraturako bizitza astinduko duen iraganeko gertakari tragiko bat ezagutuko du irakurleak. Ondotik, *Egia esan, ez dakit* ipuinean, protagonistak bizitzako oreka mantentzeko ahalginak egingo ditu, jazotakoak ataka estuan jarri baitu. Bestetik, *Birentzako ohea* atalean, irakurleak ama-emazte eredugarri batekin egingo du topo, desirak, beldurrak eta marra gorriak katramilatu dituenak hoteleko ohean. Jarraian, *Terraza* narrazioan, gazte baten buruhausteak idatzi ditu Loiolak, zehazki, Ikea altzari enpresak eragindakoak. *Iñoizko ipuinik onena* da hurrena, eta ipuina amaitzeko edozer egiteko prest dagoen idazlearen gorabeherak bildu ditu.

Azkenik, narrazio bildumaren izen bera duen ipuina dago, *Zebrak eta bideak*. Loiolak esan duenez, ariketa «oso zaila eta ausarta» izan da gai horri buruz idaztea: «Narrazioa 2000. urtean dago kokatua, Euskal Herrian, eta ipuina garai hartako nerabe baten bizitzari buruzkoa bada ere, ezinbestean kontaktzen dute eus-

kal gatazka». Bestalde, idazleak azaldu du ipuin guztiak jolasen dabiltzala moduren batean iraganarekin eta orainarekin, eta sei ipuinetatik bost «hemen eta orain» kokatu ditu.

Idazkera estilotik harago

Loiolaren arabera, liburuari osotasuna ematen diote bai giza harremanetan ezarritako ardatzak eta bai sortutako atmosfera narratiboak. Halaber, aitortu du saiatu dela xehetasunei, keinuei eta ekinza txikiei arreta handia jartzen; «xehetasunetik abiatuta, unibertsala den horretara iristeko». Horixe bera azpimarratu du Mujikak, horrek irakurlea pertsonaiekin hurbiltzen duela esanez: «Erraz identifikatu gaitezke pertsonaiekin, bai buruan izan dezaketen pentsamenduetatik, bai sentsazio batengatik, bai iritzi batengatik. Nerea [Loiola] enpatia handiz aurkeztu ditu pertsonaia, eta horrela lortu ditu pertsonaia konplexuak, autentikoak eta sinesgarriak».

Estiloari dagokionez, esan du Loiola saiatu dela hizkuntza soil, gordin eta neurtua erabiltzen,

→ Nerea Loiolak 'Zebrak eta bideak' narrazio bilduma kaleratu du Erein argitaletxearekin.

→ Sei ipuinez osatu du bilduma, eta giza harremanak ditu jopuntu, besteak beste.

«Pozik nengoke idazten gozatu dudanaren laurdena disfrutatuko balu irakurleak liburu hau zabaltzen duenean»

NEREA LOIOLA

Idazlea

«makillajerik gabea»: «Denbora asko inbertitu dut une bakoitzean beharrezkoa den hitza zehaztasunez bilatzen». Horrez gain, adierazi du elipsia askotan erabili duela; haren ustez, irekitasuna ematen baitio testuari, eta askatasuna irakurleari. Gaineratu du ere ipuinetako giro eta tonu ilunak zein dramatikoak umorearekin orekatzen saiatu dela.

Azala

Loiolak argi zuen Jon Aranguren egin behar zuela liburuaren azala: «Ezagutu nuenetik miresten dut Jon Arangurenen estiloa, beti halako soiltasun emankor bat transmititzen didalako». Haren hitzek liburuaren azala «hondatuko» duen beldur, erakutsi besterik ez du egin, «bakoitzaren gogamenean aske hegan egin dezan». Lehenago ere egin du lan Arangurenekin, *Epizentroa* (2021, Erein) liburuan, hain zuzen.

Azkenik, hauek izan dira idazlearen azken hitzak: «Denbora luzean nire-nirea izan dena orain zuena ere bada. Pozik nengoke idazten gozatu dudanaren laurdena disfrutatuko balu irakurleak liburu hau zabaltzen duenean». ●